

שאלה: אני ואשתי מתקדמים בגיל וקשה לנו כבר לארח לליל סדר-פסח את אלו מצאצאינו שכבר התחתנו. הדירה צפופה והתינוקות שלהם מרעישים ומלכלכים. אשתי הציעה ששנה זו נצא לבית מלון. וכך גם נחסוך את "הבלגן" של נקיון כל הדירה לפסח. רק ננעל הדלתות, ונחזור לחיים רגילים אחרי שנחזור, אחרי פסח. אבל כאשר בדקתי הנושא מצאתי כי הרבה יותר זול אם נצא לבית מלון בחו"ל. אפילו כולל דמי טיסה, בכל זאת המחירים נמוכים שם יותר כי משלמים פחות לעובדיהם. הציע לי סוכן נסיעות שיש חבורה מתארגנת לנסוע לטורקיה וכן יש לאיטליה. אלו מוסלמים ואלו נוצרים. מבחינת דעת התורה, מה עדיף לי לבחור?

תשובה: אני עונה "לא זה ולא זה". אני תמה על כל הרעיון הנפוץ כל כך בדורנו של יציאה לחו"ל בימי חג החירות שלנו. הרי כל מטרת יציאתנו ממצרים היתה כדי להביא אותנו לארץ הקודש. כך אנו קוראים בתורה (דברים ו, כא-כג):
"וְאָמַרְתָּ לְבָנְךָ עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם, וַיֹּצִיאֵנוּ ה' מִמִּצְרָיִם בְּיַד חֲזָקָה: וַיֵּתֶן ה' אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים גְּדוֹלִים וְרַעִים בְּמִצְרָיִם בְּפַרְעֹה וּבְכָל בֵּיתוֹ לְעֵינֵינוּ: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ."
הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אוֹתָנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבוֹתֵינוּ."

מוזר הדבר. גאולתנו ממצרים היתה כדי שנשמח בארצנו, ודוקא בחג לאומי זה עוזבים את ארצנו, לחזור אל הגוים?

ואיזו כפיית טובה היא כי דוקא בימים הקדושים האלו של חג הפסח, ננטוש את ארצנו ונלך לארצות נֶכָר? כל שכן מדינת הערבים שגם בדורנו נפוצה שם שנאת היהודים, וכן מדינת איטליה ששם אבות אבותינו עונו, התייסרו, סבלו מרות קשות ממות, מפני האינקוויזיציה וממשיכהם בדורות הבאים אחריהם?

אנו עדים היום ללחצים ההולכים וגוברים עלינו לחלק את ארצנו ולתת את לב-לבה, מרכז הארץ, לייסוד מדינת פלסטין. גם "תוכנית המאה" של ידידתנו ארה"ב מבשרת רעות לכחצי מליון תושבים הגרים באזורים אלו היום.

כל לב הוגה צריך להתבונן, מפני מה עשה לנו הקב"ה ככה? מפני מה החבל המתהדק סביב צוארינו לוותר על חלקי ארצנו ולהושיב בהם את אויבינו הזוממים להכחיד אותנו?

לדעתי הוא מפני אצל ישראלים רבים מתקיים "וימאסו בארץ חמדה" (תהלים קו, כד). אם אב נותן לבנו מתנה יקרה, איזה חפץ שעלה לו הון תועפות, והבן

הטיפש מניח את המתנה במקום מופקר ברשות הרבים, ועלול לאבד אותו, טוב יעשה האב אם יתפוש חזרה מה שנתן לו, וימתין עד שהבן יתבגר ואז ידע לשמור על מה שנתנים לו. אם אינך מרגיש התעלות בהיותך כל יום ויום בארץ חמדה, אינך מרגיש מוזר להיות ב"גלות" בארץ נכריה, סימן הדבר שארצנו לא נושאת חן ויחודיות בעיניך. וזה פגם רוחני.

גם על מה שחשבה אשתך שתלכו לבית מלון עבור עריכת סדר ליל פסח, יש בזה בעיות הלכתיות רבות. הבולטת ביניהן הוא שהמלצרים רושמים בפניהם כל מה שהסועדים מזמינים בנוסף על התפריט הראשי. אם בקשו בקבוק יין נוסף, ואם בקשו עוד דברי תפנוקים (גלידה וכו'), הם רושמים כדי לגבות על כך תשלום לעת שהאורחים משלמים את חובם למלון. גם אם המלצר הוא נכרי, כמו שנמצא בהרבה מבתי מלון המפוארים, יש שאלה אם תוכל לבקש מנכרי לחלל שבת ולכתוב עבורך. כל שכן שהמזכירה במשרד, הרושמת במחשב כל ההוצאות בו ביום, שמא היא יהודיה ומחללת בזאת השבת והחג.

יש גם כן בעיה כיצד תכנס לחדרך בבית המלון [אפילו בארצנו]. כי בעידן המודרני האור נדלק בחדר אוטומטית כאשר האורח נכנס, ונכבה כשהוא יוצא; וכן בענין הדלקת המזגן. הכל מסודר לשם חסכון וייעול בהוצאותיו של בית המלון. וכיצד תעשה זאת בשבת וחג? אלא אם כן תבקש-מראש מהנהלת המלון לנתק את מנגנון זה שבחדרך.

המומלץ ביותר הוא שתערוך ליל הסדר בביתך, כמו בשנים קודמות. "ביתך היא ארמונך". ותסביר לצאצאיך הנשואים שצריכים הם להתחשב בכך ובאשתך שאתם מזדקנים, והשנה הזו לא תוכל לארח אותם. שילמדו לעמוד בעצמאות על רגלי עצמם. גם אם יבואו להתארח אצלכם לאיזו שבת, פעם ב... , יבוא רק זוג אחד בכל פעם, ולא כמה זוגות בבת אחת.

פסח הוא חופש. חופש הנשמה ולא שיעבוד. ושלום על ישראל!